

FRANS TEUCHIES, CAMPAGNEMEDEWERKER VAN 11.11.11.

“Wij hebben 20 jaar in het defensief gezeten... Dat is nu voorbij”

Op mijn vraag of de Tobintaks op de financiële speculatie geen erg abstract en technisch thema is voor een 11.11.11.-campagne, lacht Frans Teuchies, medewerker van de campagnedienst van 11.11.11. eens fijntjes.

“Wij pakken tijdens onze jaarlijkse campagnes al zo lang ‘heel moeilijke dossiers’ aan”, zegt hij. “In het begin van de jaren ‘90 sneden we het probleem van de schuldenlast aan. Ook een ‘heel technisch’ en complex dossier. En toch zijn we erin geslaagd om hiervan een breed maatschappelijk en politieke debat te maken over de reële krachtsverhoudingen tussen Noord en Zuid, over ongelijkheid. Met het thema voedselveiligheid kregen we in 1993 ook de wind van voren. “Wat is dat? Prikkelraad rond onze aardappelvelden?”, werd er gegrept. Maar ook hierover ontstond er een breed debat, gekoppeld aan het schandaal van de honger in de wereld, de Europese landbouw- en dumpingpolitiek, de Wereldvoedseltop van de Verenigde Naties. Daarna gooiden we ons in de campagne ‘Vierkant voor Afrika’ en ‘Werk aan de Wereld’. Met deze laatste campagne, die in 1997 van start ging, legden we direct de vinger op de wonde van de neo-liberale mondialisering. En als je dan concreet op zoek gaat naar werkbare, regulerende maatregelen tegen de negatieve effecten van dit ultra-liberale model, kom je bijna automatisch uit bij een taks op de financiële speculatie. De Tobintaks is dan één van de instrumenten om tot een controle te komen op de dominante rol van de kapitaalmarkt. De traditionele economie, die producten vervaardigt, staat meer en meer in de schaduw van de speculatie. Een multinational als

General Motors verdient meer met speculatie dan met de bouw van automobielen.

En de financiële markten hebben een nefaste invloed op elke poging om tot een echte duurzame ontwikkeling te komen. Kijk maar even naar de zware financiële crises die de landen van Zuid-Oost-Azië,

Brazilië en recent nog Argentinië hebben doorengeschud. Een land als Indonesië is de schok nog steeds niet te boven gekomen. Want de financiële markten herstellen vaak zeer snel van zo'n crisis, maar de gevolgen op sociaal-economisch vlak voor de mensen, die het al moeilijk hebben om te overleven, zijn niet te overzien en zullen zich nog jaren doen gevoelen”.

Doorbraak

“Voor ons was het verzet tegen het MAI (Multilateraal Akkoord inzake Investeringen) een eerste belangrijke doorbraak. Het feit dat dit initiatief van de OESO-landen om tot een verregaande liberalisering van de investeringspolitiek te komen, werd afgeblokt, wees er op dat de globalisten (ik verwerp de term ‘anti-globalisten’) echt een belangrijke beweging aan het vormen waren. Ook het MAI was een zeer complex en technisch dossier. Maar ook hierover kwam er een breed debat. In 1999 organiseerden we op de trappen van de beurs in Brussel een actie tegen het MAI. Niemand van de pers vond dit de moeite. De media stuurden hun kat. De vakbonden wisten nauwelijks wat het MAI was en welke gevaren het inhield. Wij hebben de vakbonden echt wakker geschud. Enkele maanden later zag je hoe voor het eerst de inter-

11.11.11

netmobilisatie succes begon te hebben : iedereen kwam bijeen, de vakbonden, de sociale bewegingen, de culturele sector, de Derde Wereldbeweging. En eind 1999 was er de top van de Wereldhandelsorganisatie in Seattle, die een groteske flop werd. Ex-studentenleider Paul Goossens zegt vandaag dat deze beweging belangrijker is dan mei '68. Hij merkt dat dit geen occasionele beweging is, maar een echte trendbreuk. We hebben twintig jaar in het defensief gezeten met al onze 'moeilijke thema's'. In 1989 met de val van de Berlijnse Muur werd het einde van de ideologieën aangekondigd en begon het liberalisme aan een wereldwijde opmars.

Tobintaks

"Om onze campagne voor de Tobintaks kracht bij te zetten zijn we op zoek gegaan naar iets mediagenieks. Als in Gent de Europese staats- en regeringsleiders bijeen zijn, willen wij dat onze boodschap ook via de media doorklinkt. In Gent krijgt iedereen een scheerbeurt : 'RadiKAAL voor de Tobintaks, met de nadruk op kaal.'. En dat lokt heel veel discussies uit. Zelfs vrouwen zijn van plan zich te laten kaalsheren. De eis voor de invoering van de Tobintaks zit in een stroomversnelling. In 1999 voerde het Vlaams Netwerk een actie op het Brusselse Muntplein. Aan Franstalige kant was toen al het Réseau d'Action contre la Spéculation financière actief. Wij zijn met dit dossier naar een aantal politici gestapt en Dirk Van der Maelen van de SP richtte de parlementaire werkgroep voor de Tobintaks op. De zaak kwam op de politieke agenda. En vandaag bestaat er in dit land zelfs een politieke meerderheid voor de Tobintaks.

Alleen voor de liberalen blijft deze eis moeilijk te slikken. Premier Verhofstadt, minister van Buitenlandse Zaken, Louis Michel, en zijn partijgenoot en collega van Financiën, Didier Reynders, hebben de discussie over de Tobintaks met veel tegenzin op de Europese agenda moeten plaatsen. Tijdens de Economische top (ECOFIN), op 22 september in Luik, is dit inderdaad een agendapunt. Minister Reynders heeft alles in het werk gesteld om dit af te blokken. Voor alle liberalen blijft dit moeilijk te ver-

teren : een regulering van de financiële markten is voor hen ideologisch onaanvaardbaar. Zij blijven aan hun oud credo vasthangen : de markt regelt zichzelf wel.

Europese boegbeelden als EU-Commissaris Lamy of de Nederlandse liberaal Frits Bolkenstein blijven voortdurend argumenteren dat een Tobintaks praktisch niet uitvoerbaar is.

De voorstanders van de Tobintaks hebben inmiddels hun licht opgestoken bij vooraanstaande wetenschappers als de Duitse professor Paul-Berndt Spahn van de Goethe Universiteit in Frankfurt, Rodney Schmidt van het International Development Research Centre van de Canadese regering of professor Lieven Denys van de Vrije Universiteit in Brussel. Zij maken brandhout van de argument die de liberalen altijd inroepen tegen de Tobintaks.

De liberalen zeggen nu eens dat de Tobintaks te hoog is (en dus de markt afschrikt), dan beweren ze weer dat de taks te laag is (en dus geen effect heeft op de financiële speculatie). Zij vinden dat deze taks in tegenspraak is met de Europese wetgeving en reglementering. Spahn, Schmidt en Denys hebben al deze argumenten een na een onderuitgehaald. Heus, wij staan zeer sterk in onze schoenen met dit dossier en op basis hiervan willen we tastbare resultaten afdwingen. Want uiteindelijk vragen wij het onmogelijke niet. De eis voor de invoering van een Tobintaks blijft een

Foto : Tineke D'haese

zeer gematigde eis. En het ultieme argument van de tegenstanders aanvaarden wij evenmin : zij zeggen dat de Tobintaks een internationale maatregel is – wat natuurlijk klopt – en dat de Verenigde Staten hoe dan ook nooit zullen instemmen met de invoering ervan. Maar dit soort 'realpolitiek' is niet aan ons besteed. Premier Verhofstadt herhaalt voortdurend dat wij, globalisten, wel de juiste vragen stellen, maar slechte antwoorden formuleren. De Tobintaks is één van onze antwoorden. Maar de premier doet weinig moeite om echt naar onze argumenten te luisteren. En als we met hem straks in gesprek gaan, willen we de discussie ten gronde voeren, aan beleefdheidsgesprekken hebben we niets."

Wim de Neuter